โครงการเพิ่มศักยภาพด้านอาหารสัตว์

●●●●●●●●●●●●●●●●

1. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2567

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นแผนแม่บท การเกษตร
- ประเด็นแผนย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- เป้าหมายของแผนย่อย ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

1.3 นโยบายรัฐบาล

- นโยบายหลัก สร้างรายได้ นโยบายรอง การสร้างรายได้ภาคการเกษตร

1.4 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2567

- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 2.1 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า 2.1.6 แนวทางย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

2. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ราคาอาหารสัตว์ที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การประกอบอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ แพะและแกะ มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทั้งนี้เนื่องจากอาหารสัตว์เป็นต้นทุนส่วนใหญ่ของการผลิตสัตว์ คิดเป็นประมาณ 60% ของต้นทุนทั้งหมด นอกจากนี้ การขาดความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านอาหารสัตว์ของชุมชนหรือท้องถิ่นเป็นสาเหตุให้เกษตรกรปศุสัตว์ต้องซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์จากภายนอกมาใช้มากขึ้นยิ่งส่งผลให้ต้นทุนด้านอาหารสัตว์ยิ่งเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินสำหรับการผลิตอาหารสัตว์เป็นของตัวเอง รวมถึงการขาดโอกาสในการเข้าถึงเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยสำหรับใช้ในการลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์

พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนความสำเร็จในการผลิตสัตว์โดยเฉพาะสัตว์เคี้ยวเอื้อง พืชอาหารสัตว์ส่วนมากสามารถผลิตได้ในท้องถิ่น การใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเลี้ยงสัตว์นอกจากจะช่วยให้สัตว์ได้รับโภชนาการสูงแล้วยังสามารถช่วยลดการใช้อาหารข้นได้ด้วยซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองและความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรปศุสัตว์รายย่อยส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินสำหรับการปลูกพืชอาหารสัตว์ หรือ มีที่ดินแต่ไม่มีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่สำหรับการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมส่งผลให้การผลิตมีประสิทธิภาพต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงและไม่มีความสามารถในการแข่งขัน การส่งเสริมให้เกษตรกรอื่น ๆ ที่มีทรัพยากร เช่น เงินทุน พื้นที่ เครื่องจักรกลการเกษตร ฯลฯ ให้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีโดยใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่ทันสมัยและจัดการอย่างประณีตเพื่อจำหน่ายให้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียงจะช่วยให้เกษตรกรปศุสัตว์มีอาหารสัตว์เพียงพอกับความต้องการ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ ลดต้นทุนการผลิต และเกิดการกระจายรายได้ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานการผลิตสัตว์ ช่วยให้กลุ่มเกษตรกรมีอาชีพที่มีความเข้มแข็งและมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าจากปศุสัตว์ได้อย่างเหมาะสม

รวมถึงการให้ความสำคัญการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์และเร่งผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ในไร่นาและชุมชน ลดการเผาวัสดุเหลือใช้และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ยอดอ้อย ทางปาล์มน้ำมัน ต้นข้าวโพดฝักอ่อน เปลือกซังข้าวโพด ใบมันสำปะหลัง ต้นถั่วเขียว ต้นถั่วเหลือง เพื่อนำมาใช้เป็นปัจจัยในการผลิตเป็นอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์สำรอง สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารสัตว์ได้อย่างยั่งยืน ให้บริการสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรและอุปกรณ์ในเก็บรวบรวมวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากไร่นาและระดับชุมชน โดยใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ชุดเครื่องจักรกล Motor Pool ชุด Feed Center และเครื่องอัดหญ้าแห้ง มาบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นอาหารสัตว์ผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์ ซึ่งสามารถลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหารสัตว์ อีกทั้งลดปัญหาการเผา ลดปัญหาหมอกควัน สร้างสมดุลระบบนิเวศ รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างยั่งยืน ตลอดจนรณรงค์ และผลักดันให้เกษตรกรและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ในไร่นาและชุมชน เพื่อสร้างทางเลือกในการเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดมูลค่าใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อสร้างอาชีพการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายที่มีรายได้คุ้มค่าและมั่นคง และสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานการผลิตสัตว์ในระดับชุมชนอย่างยั่งยืน

3.2 เพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นอาหารสัตว์ อาหารผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์

4. เป้าหมาย

- เกษตรกรที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการอาหารสัตว์ จำนวน 9,070 ราย

5. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ผลผลิต (Output)

1) เกิดเครือข่ายความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ระหว่างกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืชอาหารสัตว์กับผู้เลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อขับเคลื่อนระบบการผลิตสัตว์ระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จำนวน 7 กลุ่ม (หมู่บ้าน)

2) เกษตรกรที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการอาหารสัตว์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรสามารถผลิตอาหารสัตว์ อาหารผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์ เพียงพอตลอดทั้งปี

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชอาหารสัตว์ ร้อยละ 5

2) วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากการรวบรวมและผลิตเป็นอาหารสัตว์ อาหารผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์

3) เกษตรกรสามารถเข้าถึงเครื่องจักรกลการเกษตร และนำความรู้มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตอาหารสัตว์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตอาหารสัตว์

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.1 เชิงปริมาณ

เกษตรกรที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการอาหารสัตว์ จำนวน 9,070 ราย

6.2 เชิงคุณภาพ

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชอาหารสัตว์ ร้อยละ 5

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพและเครือข่ายการผลิตพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเพื่อป้อนผลผลิตเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิตสัตว์ มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มผู้ปลูกพืชอาหารสัตว์กับกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ มุ่งเน้นให้กลุ่มผู้ผลิตพืชอาหารสัตว์ปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชอาหารสัตว์ให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน มีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ซึ่งจะทำให้การผลิตสัตว์ในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเกิดความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ในห่วงโซ่อุปทานการผลิตสัตว์ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าจากปศุสัตว์ได้อย่างเหมาะสม

7.2 เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตอาหารสัตว์ไว้ใช้ในยามขาดแคลน หรือช่วงภัยพิบัติ เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ด้านการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร และแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อม ช่วยลดปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM 2.5 ที่เกิดจากการเผา

8. กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์

เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567)

10. วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ จำนวน 17.2990 ล้านบาท

ผู้อนุมัติ .....

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)

อธิบดีกรมปศุสัตว์